

Reactie van de koepelorganisaties SPIOR, NIF, SMBZ, SMUO, FIO, SIORH en SML op het wetsvoorstel verwerking persoonsgegevens coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale veiligheid

De koepels maken hierbij gebruik van de geboden gelegenheid om te reageren op de concepttekst van de Wet verwerking persoonsgegevens coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale veiligheid.

Allereerst spreken we onze lichte zorg en verbazing uit over de zeer korte consultatieperiode. Om een wet die vrij complex van aard is en nogal wat voeten in de aarde heeft goed te kunnen analyseren, wordt doorgaans veel meer tijd geboden dan 5 dagen. De koepels geven hierbij daarom aan graag een langere consultatieperiode te zien, liefst de gangbare 4 weken.

Daarnaast willen de koepels ook niet onvermeld laten dat zij de aanleiding voor deze wet, het gegeven dat de NCTV jarenlang heeft geopereerd zonder juridische grondslag, zeer precair vinden.

Verder zijn er diverse inhoudelijke elementen in het voorstel van wet die onze aandacht trekken. Het betreft dan de ogenschijnlijk nieuwe ‘inlichtingenrol’ die de NCTV krijgt toebedeeld, de gronden waarop burgers online gevolgd kunnen worden, de algemene privacy, de praktische gerichtheid en de proportionaliteit van de wet.

Zo komt er in de Memorie van Toelichting (MvT) een zeer tweeslachtig beeld naar voren wat betreft de soort informatie die wordt verwerkt en de gronden waarop dit zal gebeuren. We lezen enerzijds:

“Dit houdt in dit geval in het duiden van openbare uitingen, dat wil zeggen al wat men uit, al dan niet in woord of geschrift, om te beoordelen of deze passen binnen een bepaalde trend of fenomeen die in potentie de stabiliteit van Nederland kan ontwrichten en of er in dat kader maatregelen ter verhoging van de weerbaarheid moeten worden bevorderd. Bij een beoordeling of openbare uitingen passen in een bepaalde trend is het onvermijdelijk dat ook informatie over personen (vaak in combinatie met organisaties) wordt verwerkt aangezien uitingen altijd door personen worden gedaan.”

De minister stelt in het voorstel van wet echter ook:

“De analyses en verslaglegging van gegevens zijn dus ook *niet* op de persoon, maar op het fenomeen gericht. Dát (lees: verslaglegging op de persoon) is namelijk strikt voorbehouden aan de AIVD zoals ingekaderd door de Wiv 2017.”

Toch lezen we op dit punt dan ook weer:

“Gelet hierop kan sprake zijn van een vergaande inbreuk op de *persoonlijke* levenssfeer.”

De koepels horen graag hoe deze teksten uit het voorliggende voorstel zich tot elkaar verhouden en hoe de proportionaliteit wordt gewaarborgd. Te meer daar het hier ook expliciet kan gaan over individuen op wie *geen enkele* verdenking rust:

“Daarvoor is niet vereist dat zij een verdenking van een strafbaar feit hebben. Evenmin behoeven zij (die online onderzoek doen) hun hoedanigheid van opsporingsambtenaar bekend te maken.”

Het lijkt er op dat de staat zich online niet alleen anoniem gaat opstellen maar zich zelfs anders voor mag doen (het gebruik van fake-accounts lijkt genoemd te worden als potentieel middel):

“Het gebruik van een pseudo-account voor de toegang tot deze bronnen is eveneens mogelijk.”

Behalve antwoorden op de bovenstaande zorgelijke vragen, horen de koepels graag hoe personen of organisaties moeten weten welke specifieke trends en fenomenen door de staat gezien worden als potentieel ontwrichtend en wanneer (en in welke mate) een persoon of organisatie gezien wordt als iemand die hier een bijdrage aan levert. Gaat het bijvoorbeeld al om het enkele gegeven dat iemand zich mengt in een discussie (los van het normatieve standpunt) of zijn er andere kaders? Graag een toegespitste toelichting dan wel definitie.

In het verlengde hiervan hopen de koepels tevens een inhoudelijke reactie te krijgen op de vraag op welke wijze wordt gegarandeerd dat met deze wet analyses en verslaglegging strikt zullen plaatsvinden naar het ‘fenomeen’ daar de NCTV, blijkens de bevindingen van NRC en zoals bovengenoemd, jarenlang privacygevoelige informatie verzamelde en verspreidde zonder wettelijke basis.

Tot slot willen de koepels wijzen op de gerichtheid van het wetsvoorstel en de potentieel discriminerende en islamofobe werking ervan in de praktijk. Het is immers zo dat de NCTV in de eigen DTN-rapportages aangeeft zich met name te richten op islamitisch radicalisme. In de MvT van het voorliggende voorstel van wet wordt echter expliciet aangegeven dat men zich ook richt op individuen op wie

geen enkele verdenking rust. Deze combinatie maakt moslims potentieel kwetsbaarder dan andere burgers.